

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului probațiunii pentru anii 2016 – 2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului probațiunii pentru anii 2016 – 2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, a fost elaborat în scopul implementării eficiente pe segmentul probațiunii a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului RM nr.6 din 16.02.2012.

Astfel, prin implementarea prezentei Strategii, se urmărește consolidarea sistemului de probațiune ca alternativă credibilă la detenție, ce va contribui la menținerea gradului de siguranță comunitară, reducerea costurilor sociale ale detenției, reducerea recidivei și valorificarea potențialului persoanelor care au încălcat legea.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Strategia de dezvoltare a sistemului de probațiune pentru anii 2016-2020 stabilește direcțiile principale de acțiune și obiectivele specifice corespunzătoare fiecărei direcții, în vederea poziționării probațiunii ca autoritate publică de interes național care contribuie la îndeplinirea actului de justiție. Acest deziderat este realizat prin intermediul evaluării psihosociale și reintegrării persoanelor aflate în conflict cu legea penală, diminuării riscului de săvârșire a noilor infracțiuni și menținerii securității comunitare. Astfel, au fost stabilite următoarele Direcții strategice și obiective specifice ale Strategiei:

1. Dezvoltarea și fortificarea capacităților instituționale

1) Evaluarea comprehensivă a sistemului de probațiune în raport cu misiunea, viziunea, legislația în vigoare și a bunelor practici:

- a) dezvoltarea cadrului legislativ de funcționare a sistemului de probațiune;
- b) sporirea competențelor consilierilor de probațiune;

2) Elaborarea standardului ocupațional al consilierului de probațiune;

3) Consolidarea sistemului de motivare a personalului organelor de probațiune;

4) Organizarea inspectoratelor regionale de probațiune și dezvoltarea centrelor instructiv-metodice;

5) Dezvoltarea bazei tehnico-materiale a sistemului de probațiune;

6) Dezvoltarea bazei de date a subiecților de probațiune;

2. Consolidarea activității de probațiune

1) Orientarea sistemului spre identificarea și implementarea unor noi măsuri și sancțiuni comunitare, oferind oportunități sporite de integrare și reintegrare a subiecților probațiunii:

- a) extinderea monitorizării electronice;
- b) organizarea centrelor de reabilitare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție;
- c) dezvoltarea potențialului pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și înființarea atelierelor de executare a muncii în folosul comunității.

2) Implementarea și dezvoltarea capacităților în activitatea de probațiune, a componentei de prognozare criminologică a comportamentului criminal și de recomandare a celei mai eficiente și eficiente pedepse și, după caz, modalități de răspundere, astfel încât să nu fie vizați doar infractorii minori.

3) Definitivarea metodologiilor de lucru (proceduri clare și simplificate, instrumente, formulare, clasificare a persoanelor condamnate);

4) Dezvoltarea programelor probaționale.

3. Monitorizare și cercetare

- 1) Stabilirea indicatorilor statistici ce vor fi colectați în mod permanent prin sistemul electronic de evidență a persoanelor supravegheate;
- 2) Realizarea unor studii pentru măsurarea impactului și eficienței activității de probațiune;
- 3) Elaborarea unei Metodologii de control a activității de probațiune și a executării legislației în vigoare.

4. Consolidarea parteneriatelor naționale și internaționale

- 1) Instituirea Consiliului consultativ al probațiunii și consiliilor consultative raionale;
- 2) Îmbunătățirea/menținerea parteneriatelor existente și stabilirea noilor parteneriate în vederea dezvoltării sistemului de probațiune din Republica Moldova;
- 3) Promovarea activității de probațiune în rândul publicului larg, al organelor de drept și al reprezentanților administrației publice.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea eficientă a Strategiei presupune și cheltuieli financiare pentru a atinge obiectivele sale. În acest sens, conform estimărilor efectuate, sursele de finanțare vor fi alocate, după cum urmează:

- Resurse din bugetul de stat;
- Programe de asistență tehnică și financiară oferite de partenerii de dezvoltare internaționali;
- Sponsorizări și alte surse permise de lege.

Astfel, la estimarea impactului bugetar (fiscal) s-au aplicat următoarele principii metodologice:

1. Costul implementării Strategiei reprezintă suma costurilor bugetare ale acțiunilor din planul de implementare.

2. Evaluarea costurilor fiscale este organizată după principiul costurilor adiționale. În conformitate cu acest principiu, acțiunile curente, implementarea cărora necesită doar efortul personalului, și care reprezintă lucrul de fiecare zi al angajaților INP sau altor instituții publice finanțate de buget, se consideră că nu induc costurile adiționale, deoarece ele sunt acoperite prin modalitatea de finanțare a angajaților din salariu. Acest fapt mai este condiționat și de imposibilitatea de separare, din punctul de vedere metodologic, pentru fiecare angajat prezent al instituției, a efortului dedicat lucrului cotidian de efortul dedicat anume implementării proviziunilor Strategiei.

3. Acțiunile implementate de către partenerii de dezvoltare externi, finanțarea cărora nu se efectuează prin intermediul sistemului de finanțe publice din Republica Moldova, prin definiție se consideră fără impact bugetar-fiscal.

4. Alte acțiuni, care prevăd inclusiv: consultanță și studii externe, investiții capitale, creșterea personalului, instruire personalului, campanii de informare și conștientizare, îmbunătățirea dotării materiale, achiziții de mărfuri și servicii noi, urmează să fie estimate, fiind acțiuni ce induc costurilor adiționale.

5. Evaluarea costurilor acțiunilor are loc prin multiplicarea volumului resurselor necesare la costul unitar al resurselor. Drept referință pentru costurile unitare (prețurile) ale resurselor servesc, în ordinea de preferință descrescătoare: prețurile istorice (recente) achitate de Inspectoratul Național de Probațiune, prețurile comerciale de piață după exemple identificate online, prețurile din cererile de finanțare pentru strategiile sectoriale de cheltuieli în sectorul justiției din Cadrul Bugetar pe Termen Mediu, și dacă aceste nu există, atunci se vor utiliza estimările de expert a prețurilor.

Reieșind din principiile metodologice enunțate supra, mijloacele financiare care urmează a fi alocate din bugetul de stat se estimează la valoarea de 45 487 220 lei.

Impactul proiectului

Impactul prezentului proiect constă în instituirea fundamentului conceptual pentru crearea unui cadru normativ-instituțional care să asigure: dezvoltarea durabilă a instituției probațiunii în Republica Moldova; înfăptuirea eficientă a actului de justiție prin acordarea suportului organelor judiciare în individualizarea pedepselor; supravegherea modului de executare a pedepselor neprivative de libertate; reintegrarea socială a persoanelor care au încălcat legea, în scopul reducerii recidivei și creșterii gradului de siguranță socială.

Astfel, propunerile înaintate se încadrează în acțiunile de ajustare a cadrului legal național în legătură cu reformele inițiate în sectorul justiției.

Obiecțiile, recomandările și evaluările pe marginea proiectului înaintate de către instituțiile interesate și concluziile acestora

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de Hotărâre de Guvern a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Viceministru

Nicolae EȘANU